

Ćwiczenia usprawniające percepcję słuchową

Opanowanie umiejętności czytania i pisania zależy nie tylko od prawidłowego funkcjonowania analizatora wzrokowego, ale również słuchowego. Ważne jest więc zarówno to, jak nasza pociecha widzi, ale również to, jak słyszy.

Dziecko z zaburzoną percepcją słuchową ma trudności ze zrozumieniem długich i skomplikowanych poleceń słownych oraz z zapamiętywaniem trudnych wyrazów. Dziecko często nieprawidłowo dokonuje syntezy wyrazu, to znaczy składania wyrazu z głosek (usłyszane kolejne głoski „k-o-t-e-k” nie od razu oznaczają wyraz „kotek”), jak i analizy, czyli głoskowania (wymienienie głosek, z których składa się wyraz „kotek”). Powyższe trudności przekładają się w efekcie na problemy w czytaniu całych wyrazów, a w dalszej kolejności zdań.

Nieprawidłowości w obszarze percepcji słuchowej obejmują ponadto:

- kłopoty z zapamiętywaniem dni tygodnia, pór roku,
- przekręcanie słów (na przykład „kordła” zamiast „kołdra”),
- wolne pamięciowe opanowywanie wierszyków i rymów.

Zarówno rodzice jak i nauczyciele mogą usprawniać funkcję słuchową na wiele sposobów:

- Rozróżnianie i rozpoznawanie dźwięków
(przy zamkniętych oczach dzieci wsłuchują się w odgłosy, np. stukania w coś, rozdzierania papieru)
- Ćwiczenia z rytmem
(wystukiwanie rytmu według zaprezentowanego wzoru lub skakanie w rytmie)
- Tworzenie rymów do podanego wyrazu
- Ćwiczenia związane ze słowami:
 - wymyślanie wyrazów na określonej głoskę,
 - podział wyrazów na sylaby i na głoski,
 - rozpoznawanie głosek na początku i na końcu wyrazu.

Powyższe ćwiczenia należy stosować często, pamiętając jednak o stopniowaniu trudności. Zaczynamy więc od zagadnień prostych i łatwych, a po ich opanowaniu mogą pojawiać się zadania trudniejsze. Jeśli dziecko ma przegłoskować wyrazy lub też dokonać ich syntezy (składania z głosek), na początku podajemy krótkie słowa: kot, dom, osa, Ala, lala, mama, tata. Dopiero w trakcie kolejnych ćwiczeń wprowadzamy dłuższe wyrazy: kotek, lampa, balon i inne.

Opracowała: Monika Szymańska

Ćwiczenia usprawniające percepcję wzrokową

Coraz częściej w zaleceniach poradni psychologiczno-pedagogicznych pojawiają się ćwiczenia na rozwinięcie spostrzegawczości wzrokowej. Nie trzeba jednak posiadać opinii z poradni, by wraz z dzieckiem wykonywać ćwiczenia warunkujące powodzenie w zakresie czytania i pisania.

Kilka symptomów może wskazywać na trudności w obszarze percepcji wzrokowej:

- dziecko z trudem zapamiętuje kształty liter i cyfr,
- niechętnie rozwiązuje zadania polegające na szukaniu różnic między obrazkami,
- nieprawidłowo tworzy kompozycje według wzoru, a jego rysunki są ubogie w szczegóły,
- trudności dotyczą odtwarzania szlaczków i figur geometrycznych.

Nasuwa się więc pytanie o prawidłowe usprawnianie tej funkcji wzrokowej. Otóż istnieje szereg ćwiczeń, które można wykonywać w domu, jak i w szkole. Na pewno wielu rodziców czy nauczycieli posługuje się tymi ćwiczeniami na co dzień, nie będąc w pełni świadomym, jak wiele obszarów one rozwijają.

Oto kilka przykładów ćwiczeń:

- Szukanie różnic pomiędzy dwoma podobnymi obrazkami, różniącymi się kilkoma szczegółami
- Zapamiętywanie przedmiotów – pokazujemy dziecku drobne przedmioty, zapamiętuje je, a po zasłonięciu przez nas – wymienia
- Układanie obrazka z pociętych części
- Układanie według podanego wzoru patyczków, klocków, wyciętych figur geometrycznych
- Segregowanie figur ze względu na wielkość, kolor, kształt
- Układanie historyjek obrazkowych. Opis obrazków zgodnie z kolejnością zdarzeń
- Lepienie z plasteliny lub formowanie z drutu liter
- Wyszukiwanie wyrazów z jednakową literą (np. odczytanie wyrazów posiadających literę „k”
- Uzupełnianie brakujących liter w wyrazach
- Domina obrazkowe – szukanie pary takich samych obrazków
- Domina literowe oraz sylabowe – szukanie pary takich samych liter/sylab.
- Kalkowanie

Powyższe ćwiczenia mogą być formą zabawy z dzieckiem. Ważna jest systematyczność, ale jednocześnie nie przemęczanie dzieci. Ćwiczenia chętnie wykonywane przynoszą więcej pożytku niż długie ślęczenie nad książką.

Opracowała: Monika Szymańska